Ministerie van Financiën

TERSTOND
TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Verzending stukken naar Tweede Kamer

Datum
10 september 2024

Notanummer
2024-0000440578

Bijlagen
1. Nota n.a.v. verslag
2. Nota van wijziging
3. Aanbiedingsbrief TK
4. Nota's openbaarmaking

Aanleiding

Naar aanleiding van uw opmerkingen van afgelopen maandag 9 september op de nota naar aanleiding van het verslag, de nota van wijziging en de brief aan de Tweede Kamer bij het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel) hebben wij deze stukken aangepast.

Beslispunt 1: ondertekenen en verzenden stukken naar Tweede Kamer

Wij adviseren u bijgevoegde stukken (bijlage 1 tot en met 3) te **ondertekenen** en te verzenden naar de Tweede Kamer.

Beslispunt 2: openbaar maken nota's

Wij adviseren u om akkoord te gaan met het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Toelichting
1	16-5-2024	Nota-bestuurlijk overleg- Beslisnota BO 22 mei 2024	In deze nota worden o.a. ten aanzien van brede ondersteuning van gemeenten binnen de hersteloperatie toeslagen aan leden van het kabinet en bestuurders van de VNG enkele beslis- en bespreekpunten voorgelegd.
2	15-8-2024	Nota-stasTD- Nota n.a.v. het verslag Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen	In deze nota wordt de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane geadviseerd om de nota n.a.v. het verslag, nota van wijziging en aanbiedingsbrief naar de Tweede Kamer te zenden.
3	22-8-2024	Nota-stasTD - Presentatie nabestanden en overleden kinderen regelingen	In deze nota wordt een presentatie aangekondigd t.b.v. het onderhavige wetsvoorstel.
4	23-8-2024	Nota-stasTD - Toelichting wetsvoorstel beslistermijnen	In deze nota wordt een toelichting gegeven op de voorgenomen aanpassing van de beslistermijn voor de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade.
5	6-9-2024	Nota- stasTD- Verzending stukken naar Tweede Kamer	In deze nota wordt de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane geadviseerd om de ®nota n.a.v. het verslag, nota van wijziging en aanbiedingsbrief naar de Tweede Kamer te zenden.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
Bestuurlijk overleg

DG Herstel

Persoonsgegevens

nota

Beslisnota BO 22 mei 2024

Datum
16 mei 2024

Notanummer
2024-0000321347

Bijlagen
Geen

Aanleiding

Dit document is het beslis-en bespreekdocument voor het bestuurlijk overleg van woensdag 22 mei 2024 tussen leden van het Kabinet en bestuurders van de VNG over de toekomst van de brede ondersteuning binnen de hersteloperatie toeslagen.

Geadviseerd besluit

1. **Kennis te nemen** van de probleemanalyse met betrekking tot de brede ondersteuning.
2. **In te stemmen** met de onderstaande beslispunten t.a.v. de verbetervoorstellen per knelpunt:
    1. De verstrekking van materiële hulpvragen wordt in tijd afgebakend. De verstrekking wordt beperkt tot 6 maanden na het eerste gesprek over de brede ondersteuning en gekoppeld aan de uitvoering van het plan van aanpak.
    2. De brede ondersteuning eindigt als de ouder een nieuwe start heeft gemaakt, maar in ieder geval 2 jaar na het eerste gesprek over de brede ondersteuning.
    3. Aanvullend landelijk aanbod voor psychosociale hulpverlening aan gedupeerden wordt onderzocht, uitgewerkt en komt later terug ter besluitvorming.
    4. Gegevensdeling tussen ministerie van Financiën en gemeenten over niet gedupeerden vindt één keer per twee weken plaats. Financiën en VNG monitoren deze afspraak.
3. De volgende punten te bespreken:
    1) Ondersteuning van zowel niet-gedupeerden als gedupeerden met schuldenproblematiek;
    2) Toeleiding jongeren en kinderen naar de gemeenten;
    3) Creëren van duidelijkheid voor ouders en kinderen over wat zij kunnen verwachten van de gemeentelijke ondersteuning
4. In te stemmen met het procesvoorstel en uit te werken onderwerpen voor een volgend BO over een half jaar (om in ieder geval de voortgang te bespreken).

0001

1. Probleemanalyse

- Ouders die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire, moeten een nieuwe start kunnen maken in hun leven. Daarvoor ontvangen zij financiële compensatie. Als zij kampen met problemen op het terrein van financiën, wonen, zorg, gezin en werk kunnen zij ondersteuning op maat ontvangen van gemeenten.
- Deze ondersteuning is óók beschikbaar voor potentieel gedupeerden die nog in de beoordelingsfase bij UHT zitten.
- Door verschillende omstandigheden staat de brede ondersteuning flink onder druk:
    - Het aantal aanmeldingen is veel groter dan in het najaar van 2020 verwacht en er zijn meer doelgroepen bijgekomen die aanspraak kunnen maken op brede ondersteuning (kinderen, ex-toeslagpartners en nabestaanden);
    - Het proces van financieel herstel duurt lang, waardoor mensen lang in onzekerheid verkeren. Deze onzekerheid kan leiden tot extra, complexe hulpvragen aan de gemeente.
    - Gemeenten merken door de onduidelijkheid bij gedupeerde ouders en de verwachtingen over de brede ondersteuning dat zij niet altijd toekomen aan de echte hulpvraag. Het gesprek gaat vaak (alleen) over materiële verstrekkingen. Materiële verstrekkingen kunnen – met name in de eerste fase van de hulpverlening en bij acute nood – een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel en het snel op de rit krijgen van de ouder en het gezin, zodat de weg vrijgemaakt wordt voor hulp richting een nieuwe start. Gemeenten zien een toename van het aantal terugkerende verzoeken van (potentieel) gedupeerden om materiële verstrekkingen. De verzochte materiële verstrekkingen staan bovendien niet altijd in relatie tot een concrete hulpvraag gericht op het kunnen maken van een nieuwe start.
    - De brede ondersteuning is gericht op het maken van een nieuwe start door de gedupeerde ouders. Onvoldoende duidelijk is wanneer een nieuwe start is geboden en de brede ondersteuning eindigt. Hierdoor weten ouders niet (altijd) waaraan zij toe zijn.
    - Gemeenten signaleren dat een deel van de gedupeerden als gevolg van de kinderopvangtoeslagaffaire kampen met ernstige psychosociale klachten. Gemeenten zijn op dit moment het voorportaal (de verwijzer) voor het regelen van de zorg die hiervoor nodig is. De specifieke expertise in relatie tot deze specifieke psychosociale klachten is op dit moment niet voorhanden en valt lastig (lokaal) te ontwikkelen en organiseren. De specifieke kennis en kunde om deze doelgroep passend te behandelen is nog niet voorhanden. Inmiddels is ook zichtbaar dat de psychosociale problemen zich ook voordoen bij volgende generaties. Passende hulp is voor een lange termijn nodig en zal dan over de looptijd van de brede ondersteuning heen gaan.
    - Gegevensdeling tussen het ministerie van Financiën en gemeenten kwam niet (goed) op gang. Hierdoor hadden gemeenten niet (tijdig) inzicht of iemand erkend is als gedupeerde of juist niet (en of de brede ondersteuning al dan niet kon worden stopgezet).
    - Gezamenlijke inzet is om gedupeerde ouders die ondersteuning te bieden die nodig is voor het kunnen maken van een nieuwe start. De VNG en gemeenten geven aan teleurgesteld te zijn over het feit dat de verwachtingen van gedupeerde ouders en de daadwerkelijke

0001

invulling van de brede ondersteuning uiteenlopen. Dit leidt tot teleurstellingen en frustraties. Zowel ouders als gemeenten vragen om duidelijkheid.

- Om ouders en hun gezinnen noodzakelijke brede ondersteuning te kunnen blijven bieden is duidelijkheid en bestendiging van de praktijk nodig. Dit lost zeker niet alle problemen op en zal om keuzes vragen. Op dezelfde weg doorgaan, is echter ook geen optie. Niet voor ouders, kinderen en niet voor gemeenten. Door de uitvoering van de ondersteuning voor gemeenten te verduidelijken, kunnen gedupeerden beter worden geholpen.
- De keuze voor maatwerk aan rechthebbenden staat niet ter discussie. Dat betekent dat verschillen tussen gemeenten blijven bestaan.

Vier knelpunten

Uit de probleemanalyse komen vier belangrijke knelpunten naar voren:

1) Terugkerende materiële verzoeken die niet in relatie staan tot hulpverlening, waardoor mogelijk niet het goede gesprek wordt gevoerd of waardoor het goede gesprek onvoldoende kan plaatsvinden;
2) Er is geen duidelijk moment waarop individuele brede ondersteuning eindigt;
3) De doelgroep kent psychosociale klachten en trauma's die specifieke behandeling en expertise vergt, welke nog onvoldoende ontwikkeld is.
4) Gegevensdeling ministerie van Financiën – gemeenten (niet-gedupeerden) is niet op orde.

Hieronder wordt aan u per knelpunt een verbetervoorstel ter beslissing voorgelegd.

2. Beslispunten t.a.v. verbetervoorstellen per knelpunt

<u>Beslispunt t.a.v. verbetervoorstel knelpunt 1:</u> Terugkerende materiële verzoeken die niet in relatie staan tot hulpverlening

Uitgangspunt blijft dat gedupeerden met gemeenten het gesprek kunnen voeren over wat zij nodig hebben om een nieuwe start te maken. Gemeenten bieden in de eerste plaats hulp. Zij maken daarvoor een plan van aanpak, zodat ook (op voorhand) helder is naar welke doelen wordt toegewerkt - en indien noodzakelijk - welke materiële verstrekkingen daarbij horen. Materiële verstrekkingen kunnen, met name in de eerste fase, een belangrijke bijdrage leveren aan het snel op de rit brengen van het leven van de ouder en het gezin, zodat de weg vrijgemaakt wordt voor hulp richting een nieuwe start. Gemeenten zien dat sommige gedupeerden met terugkerende materiële hulpvragen komen. De verzochte materiële verstrekkingen staan bovendien niet altijd in relatie tot een concrete hulpvraag gericht op het kunnen maken van een nieuwe start. Daarom wordt voorgesteld:

- vast te houden aan en te verduidelijken dat materiële zaken alleen als onderdeel van de brede ondersteuning verstrekt kunnen worden als dit een bijdrage levert aan een nieuwe start (uitvoering van het afgesproken plan van aanpak).
- de huidige praktijk van verstrekking van materiële hulpvragen wettelijk te bestendigen en in tijd te beperken tot 6 maanden na het eerste gesprek over brede ondersteuning.

0001

Advies: instemmen met het voorstel. De voorgestelde afbakening zal worden opgenomen in een juridisch kader in overeenstemming met de Wet hersteloperatie toeslagen. Een rigide tijdsbestek kan deze behoefte aan flexibiliteit belemmeren. Voorkomen moet worden dat ouders tussen wal en schip vallen. Daarom zal er een uitzonderingsbepaling worden opgenomen.

Beslispunt t.a.v. verbetervoorstel knelpunt 2: Er is geen duidelijk moment waarop individuele brede ondersteuning eindigt (samenhang knelpunt 1)
De brede ondersteuning is bedoeld om de hulpverlening aan (potentieel) gedupeerden snel op te kunnen starten. Voor gedupeerde ouders en gemeenten is niet in alle gevallen duidelijk wanneer de brede ondersteuning eindigt (en mogelijk overdracht naar reguliere dienstverlening plaatsvindt). Zowel de gedupeerde ouders als de gemeenten hebben behoefte aan afbakening en duidelijkheid. Het voorstel is:

- te expliciteren dat de brede ondersteuning eindigt als iemand een nieuwe start heeft gemaakt (na afloop van het plan van aanpak), maar in ieder geval binnen 2 jaar nadat het eerste gesprek tussen de rechthebbende en gemeente over de ondersteuning heeft plaatsgevonden.
- de voorgestelde afbakening in tijd en criteria waar een plan van aanpak aan moet voldoen vast te leggen in een juridisch kader.

Als een ouder vervolgens opnieuw hulp nodig heeft en deze kan via de reguliere dienstverlening worden aangeboden, wordt hij of zij overgedragen aan reguliere ondersteuning door de gemeenten.

Advies: instemmen met het voorstel. Het voorstel wordt gezamenlijk verder uitgewerkt in een juridisch kader (bv een ministeriële regeling). Het streven is om dit in september gereed te hebben.
NB. *De overgang van de brede ondersteuning naar reguliere dienstverlening, en welke randvoorwaarden daarbij gelden zal gezamenlijk verder worden uitgewerkt.*

Beslispunt t.a.v. verbetervoorstel knelpunt 3: De doelgroep kent psychosociale klachten en trauma's die specifieke behandeling en expertise vergt, welke nog niet ontwikkeld is
De Toeslagenaffaire heeft een diepgaande emotionele impact gehad op de gedupeerden en hun naasten in relatie tot de overheid. Er is specifieke expertise vereist om gedupeerde ouders met psychosociale problemen en trauma's te kunnen bijstaan, maar deze expertise en capaciteit is er momenteel niet (bij GGZ zijn wachtlijsten, er zijn geen specialisten gericht op kinderopvangtoeslag trauma). De gemeente is in deze alleen de verwijzer. Passende hulp is ook op lange termijn nodig en zal over de looptijd van de brede ondersteuning heen gaan.

Advies: U wordt geadviseerd in te stemmen met het voorstel om een landelijke oplossing voor psychosociale hulpverlening (binnen de grenzen van uitvoerbaarheid, doelmatigheid, enz.) te onderzoeken en uit te werken (FIN, VWS, VNG). Daarbij zal ook worden gekeken naar kosten, risico's en looptijd van de ondersteuning. Dit zal later ter besluitvorming worden voorgelegd.

Beslispunt t.a.v. verbetervoorstel knelpunt 4: Gegevensdeling Financiën – gemeenten (niet-gedupeerden).

0001

De brede ondersteuning eindigt als UHT heeft geoordeeld dat de ouder niet gedupeerd is en niet in aanmerking komt voor herstel. De gegevensdeling op dit punt was niet goed ingericht. Daardoor ontvingen gemeenten slechts mondjesmaat informatie over ouders die niet gedupeerd waren, waardoor gemeenten brede ondersteuning moesten blijven bieden aan deze personen. Dit frustreert gemeenten en heeft vanzelfsprekend invloed op de ondersteuning aan de gedupeerde ouders. Door informatie te verstrekken dat iemand na de integrale beoordeling niet gedupeerd blijkt te zijn, kunnen gemeenten de brede ondersteuning voor deze groep afbouwen.

Advies: De gegevensdeling tussen het ministerie van Financiën en gemeenten is in gang gezet. Aan de gemeenten zijn inmiddels de gegevens verstrekt van de niet-gedupeerden en de afspraak is gemaakt dat een keer per twee weken een update volgt. VNG en Financiën monitoren de gegevensdeling en als blijkt dat nadere actie nodig is, dan wordt dat gezamenlijk uitgewerkt.

3. Bespreekpunten

Het is goed om te benadrukken dat mensen met (financiële) problemen, gedupeerd of niet gedupeerd, zich altijd tot de gemeenten kunnen wenden voor hulp. Gemeenten, VNG en SZW hebben daarin ieder vanuit hun eigen rol een verantwoordelijkheid. Alle partijen zetten zich in voor bereikbare en kwalitatief goede (reguliere) dienstverlening. Om zoveel mogelijk mensen die leven in armoede of in schulden te bereiken, en kwalitatief goede ondersteuning te bieden, heeft het kabinet met departementen, de VNG en heel veel andere partijen de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden ontwikkeld. Een van de maatregelen uit die aanpak is de basisdienstverlening voor schuldhulpverlening. De basisdienstverlening is bedoeld om binnen alle gemeenten toegankelijke en kwalitatief goede schuldhulpverlening te bewerkstelligen en de verschillen tussen gemeenten te verkleinen. In het verlengde van de beslispunten wil het Ministerie van Financiën graag een eerste oriëntatie op de volgende bepreekpunten.

1. **Ondersteuning van gedupeerden en niet-gedupeerden met schuldenproblematiek**: We constateren dat na het doorlopen van de schuldenaanpak en het ontvangen van compensatie, gedupeerden opnieuw te maken krijgen met complexe financiële problemen en zich bij gemeenten aanmelden voor ondersteuning. Daarnaast is er een aanzienlijke groep die zich bij UHT (Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen) meldt als mogelijke gedupeerde, maar uiteindelijk geen gedupeerde blijken te zijn. Desondanks hebben zij te maken met meervoudige problematiek en complexe schulden, waarvoor zij wel ondersteuning en hulp nodig hebben.

   Hoe kunnen we beide groepen effectief ondersteunen?

2. **Onderzoek naar landelijk meldpunt voor kinderen en jongeren**: Voor gemeenten is het niet mogelijk om individuele kinderen en jongeren gericht te benaderen, omdat zij niet de gegevens van deze kinderen en jongeren vanuit UHT ontvangen. Gemeenten kunnen alleen algemeen (via lokale communicatiekanalen) laten weten dat ze hulp beschikbaar hebben. Kinderen en jongeren ervaren een drempel om zelf in contact te komen met gemeenten.

0001

Is een landelijk meldpunt haalbaar en wenselijk voor betere communicatie en hulpverlening aan deze doelgroep?

3. **Creëren van duidelijkheid voor ouders en kinderen over wat zij kunnen verwachten van de gemeentelijke ondersteuning:**
   Naast gemeenten hebben zowel ouders als kinderen aangegeven dat zij moeite ondervinden bij het verkrijgen van de benodigde ondersteuning. De brede ondersteuning en antwoord op de vraag wat ouders nodig hebben voor een nieuwe start bij gemeenten verloopt soms goed, maar kan in veel gevallen voor ouders tot frustraties leiden om dat de verwachtingen over en weer niet helder of duidelijk zijn en onduidelijkheid is over wanneer je wel ergens recht op hebt of niet. Daarnaast bestaat er onduidelijkheid over wat ouders en kinderen kunnen verwachten van gemeentelijke ondersteuning na de brede ondersteuning

   Hoe kunnen we heldere verwachtingen creëren en de bereikbaarheid van gemeenten verbeteren, vooral voor kinderen van gedupeerde ouders?

Beslispunt 4 : In te stemmen met het procesvoorstel en uit te werken onderwerpen

Na besluitvorming in het Bestuurlijk overleg van 22 mei, zullen de volgende processtappen worden doorlopen:

1. Tekst over besluitvorming wordt opgenomen in aanbiedingsbrief bij VGR;
2. Tussen BO en aanbieding VGR aan TK (medio juni), zal VNG de commissie en ambtelijke meedenkgroep informeren;
3. Bespreking aanbiedingsbrief en VGR in TK (datum nog onbekend)
4. VNG zal na verzending aan Tweede Kamer gemeenten informeren via de nieuwsbrief en na bespreking in Tweede Kamer via handreiking aan achterban VNG;
5. Het uiterlijk per 1 september uitwerken van de ministeriële regeling t.a.v. duidelijkheid over functie en duur van materiële verstrekking en looptijd van individuele brede ondersteuning, zodat voor ouders en kinderen helder is wat zij van gemeenten kunnen verwachten;

Uit te werken onderwerpen

De komende periode zullen nog de nodige onderwerpen op het gebied van brede ondersteuning verder worden onderzocht en uitgewerkt. Dat geldt bijvoorbeeld voor de verbetervoorstellen die in deze nota geschetst zijn, maar ook voor enkele andere punten. In de komende periode zullen VNG, FIN en SZW gezamenlijk de volgende onderwerpen verder uitwerken:

- Overgang brede ondersteuning naar reguliere ondersteuning (wat betekent dat, onder welke voorwaarden);
- Onderzoek landelijke oplossing psychosociale ondersteuning;
- Bestaande doelgroep met ondersteuning ('lopende plannen van aanpak');
- Uitwerking ministeriële regeling knelpunten 1 en 2;
- Ondersteuning niet-gedupeerden;
- Hulpverlening gedupeerden met nieuwe schuldenproblematiek (bijv. schulden ontstaan na de peildatum).
- Eventuele generieke einddatum voor brede ondersteuning

Advies: Instemmen met het procesvoorstel en uit te werken onderwerpen

0001

0001

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

0001

0001

Ministerie van Financiën

NA 16/8/24
zie opmerking.

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

nota n.a.v. het verslag Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen

Datum
15 augustus 2024

Notanummer
2024-0000386763

Bijlagen
1. nota n.a.v. het verslag
2. Nota van wijziging
3. aanbiedingsbrief TK
4. verslag Tweede Kamer

Aanleiding

De Tweede Kamer heeft op 12 juli 2024 in het verslag schriftelijke vragen gesteld bij het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel). Deze vragen worden beantwoord in de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag. Ook vindt u bijgevoegd een nota van wijziging bij het wetsvoorstel.

graag korte bespreking inplannen.

Proces
In de aanbiedingsbrief bij het wetsvoorstel is de Tweede Kamer verzocht om spoedige behandeling van het wetsvoorstel. Wij geven er daarom de voorkeur aan om de beantwoording van de vragen op het verslag woensdag 28 augustus (voor afloop van reces van de Tweede Kamer) in te dienen. De Tweede Kamer agendeert deze beantwoording naar verwachting in de eerste procedurevergadering na het reces en bepaalt daarin op welke manier het wordt behandeld.

Beslispunt 1: akkoord met verzending nota n.a.v. het verslag naar Tweede Kamer

Wij adviseren u om de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag te versturen naar de Tweede Kamer. Indien u hiermee instemt, verzoeken wij u om de nota n.a.v. het verslag en de aanbiedingsbrief te **ondertekenen**.

ik wacht op de adviezen van JenV + BZK.

Toelichting

Nota naar aanleiding van het verslag
Door de leden van de fracties van de PVV, VVD, NSC, GroenLinks-PvdA, D66, het CDA en de SGP zijn 158 vragen gesteld over het wetsvoorstel. De helft van de vragen gaat in op het aanpassen van de termijnen en mogelijke beleidsalternatieven. In dit kader is op een vraag van de leden van de fractie van de NSC hoe de voorgestelde wijzigingen zich verhouden tot de Grondwet en het EVRM een aantal nota's van ons toegevoegd. Er volgen na akkoord bij die departementen nog ambtelijke adviezen van die ministeries (JenV en BZK) die als bijlage worden gevoegd..

gezien de gevoeligheid zou ik graag de adviezen van JenV + BZK eerst zien alvorens ik beslis.

Nota van wijziging bij het wetsvoorstel

Beslispunt 2: akkoord met verzending nota van wijziging naar Tweede Kamer

Wij adviseren u om bijgevoegde nota van wijziging te versturen naar de Tweede Kamer. Indien u hiermee instemt, verzoeken wij u om de nota van wijziging te **ondertekenen.**

In de nota van wijziging zijn inzake twee onderwerpen inhoudelijke wijzigingen van het wetsvoorstel opgenomen. Daarnaast wordt een technische omissie hersteld.
Het betreffen, kort omschreven, de volgende inhoudelijke wijzigingen.
1. Aanpassing van de aanvraag- en beslistermijn nabestaande van overleden kinderen die erop ziet dat die nabestaanden in alle gevallen een half jaar de tijd krijgen om een aanvraag te doen;
2. Aanpassingen in de voorwaarden voor brede ondersteuning door gemeenten in verband met de introductie van termijnen voor het verstrekken van materiële zaken en het bieden van brede ondersteuning.

Ad. 1 Aanpassing aanvraag- en beslistermijn nabestaande van overleden kinderen
In het wetsvoorstel is een aanpassing opgenomen van de aanvraag- en beslistermijn voor de regeling voor nabestaanden van overleden kinderen. Bij de totstandkoming van die regeling was beoogd dat nabestaanden een half jaar de tijd zouden hebben om een aanvraag te doen voor die regeling. Er was echter geen rekening gehouden met de situatie dat de gedupeerdheid van de aanvrager van kinderopvangtoeslag op het moment van inwerkingtreding van die regeling nog niet was vastgesteld. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld dit te herstellen. De regeling voor nabestaanden van overleden kinderen is ook van toepassing met betrekking tot nabestaanden van overleden kinderen van ex-partners aan wie het forfaitaire bedrag van € 10.000 op grond van de ex-partnerregeling is toegekend. De in de nota van wijziging opgenomen aanpassingen zien erop dat ook met die situatie rekening gehouden wordt in de aanvraag- en beslistermijn. Daarnaast zijn, mede als gevolg van die aanpassing, verdere verbeteringen opgenomen met betrekking tot de aanvraagtermijn voor nabestaanden van overleden kinderen van aanvragers van kinderopvangtoeslag.

Ad. 2 Aanpassing brede ondersteuning in verband met introductie termijnen
In het bestuurlijke overleg van 22 mei 2024 is tussen de toenmalige minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, de VNG en uw voorgangster onder andere naar aanleiding van een knelpuntenanalyse een aantal besluiten genomen over de toekomst van de brede ondersteuning. Op verzoek van de VNG is besloten dat er voor rechthebbenden meer duidelijkheid komt binnen welke termijn zij aanspraak kunnen maken op brede ondersteuning door gemeenten. Deze besluitvorming is uitgewerkt in drie maatregelen die zijn opgenomen in de bijgevoegde nota van wijziging.
1. Er wordt verduidelijkt dat het plan van aanpak binnen acht weken na het eerste gesprek tussen een rechthebbende en het college van burgemeester en wethouders (college) wordt opgesteld;
2.Er wordt voorgesteld dat de beslissing om een materiële voorziening toe te kennen wordt beperkt in de tijd (binnen zes maanden na het eerste gesprek).
3. Er wordt voorgesteld dat de brede ondersteuning eindigt als de rechthebbende naar het oordeel van het college een nieuwe start in het kader van herstel heeft

kunnen maken. Hiervan is in ieder geval uiterlijk twee jaar na het eerste gesprek sprake.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESPREKING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Presentatie nabestaanden en overleden kinderen regelingen

Datum
22 augustus 2024

Notanummer
2024-0000424518

Bijlagen
1. Presentatie

Aanleiding
21 augustus jl. is de nota (DGFZ 2024-386763) betreffende de antwoorden op de Kamervragen bij de Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen met u besproken. Naar aanleiding hiervan heeft u verzocht om een bespreking om dieper in te gaan op de nabestaanden regeling. Deze bespreking is gepland voor 23 augustus 10.15-11.15.

Kernpunten
Bijgaand treft u de toelichtende presentatie over de nabestaanden en overleden kind regelingen t.b.v. de bespreking van vrijdag aanstaande.

Toelichting

Communicatie
Nvt

Politiek/bestuurlijke context
Nvt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

VA 2/9

26/8 15.00-16.00 uur

TER BESPREKING 26 AUGUSTUS 2024 15.00-16.00
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Toelichting wetsvoorstel beslistermijn

Datum
23 augustus 2024

Notanummer
2024-0000424817

Bijlagen
1. powerpoint

Aanleiding

U heeft gevraagd om toelichting op het onderdeel van het bij de Kamer ingediende wetsvoorstel dat ziet op de aanpassing van de beslistermijn voor aanvullende compensatie van werkelijke schade.

Bespreekpunten

Graag bespreken we aan de hand van de bijgevoegde presentatie

1. Hoe zijn we gekomen tot waar we nu staan en wat zijn daarin de tussenstappen en afwegingen geweest (met o.a. aandacht voor ambtelijke adviezen vanuit BZK, JenV en het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State);
2. Wat precies het voorstel is en de bijbehorende motivatie;
3. Het beoogde vervolgtraject van het wetsvoorstel

Kernpunten

- De beslistermijn voor aanvragen voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade wordt op dit moment niet gehaald
- Er wordt reeds volop ingezet op versnellingsmaatregelen zoals opschaling bij de CWS en aanpassing van de structuur; en inzet op alternatieve schaderoutes
- Met aanvullend een aanpassing in de beslistermijn wordt beoogd de dynamiek rondom beroepen-niet-tijdig-beslissen te doorbreken

Toelichting

Communicatie
Nvt

Politiek/bestuurlijke context

- Deze aanpassing van de beslistermijn maakt deel uit een wetsvoorstel waarin ook een uitvoerbare variant van de nabestaandenregeling wordt voorgesteld. U bent daarover bijgepraat op 23-8-2024.
- Daarnaast bevat het wetsvoorstel nog enkele andere aanpassingen in de wet zoals de peildatum voor brede ondersteuning in het buitenland, de aanmelddatum voor aanvragen voor aanvullende compensatie van werkelijke schade en nog een aantal onderwerpen.

- Met name vanwege het belang van inwerkingtreding van de nabestaandenregeling is de Kamer gevraagd om het wetsvoorstel spoedig te behandelen.
- De Kamer heeft aan het begin van het zomerreces schriftelijke vragen gesteld over het wetsvoorstel (het 'verslag'). Het is kabinet is nu aan zet om die schriftelijke vragen te beantwoorden ('nota naar aanleiding van het verslag').

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

MA 8/9

TER BESLISSING UITERLIJK MAANDAG 9 SEPTEMBER 2024
Aan
De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Verzending stukken naar Tweede Kamer

Datum
6 september 2024

Notanummer
2024-0000433777

Bijlagen
1. nota n.a.v. verslag
2. nota van wijziging;
3. aanbiedingsbrief TK
4. advisering JenV, BZK en FIN m.b.t. verlenging termijn
5. openbaarmakingsstukken

Aanleiding

Naar aanleiding van een bespreking met u op donderdag 29 augustus, over het verslag en de nota van wijziging bij het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel), hebben wij deze aangepast. Ook zijn naar aanleiding van deze voorgenomen wetswijziging de aanbiedingsbrief en nota n.a.v. het verslag aangepast.

Beslispunt 1: verzenden stukken naar Tweede Kamer

Wij adviseren om de bijgevoegde stukken (bijlagen 1 tot en met 5) te verzenden naar de Tweede Kamer.

Indien u hiermee instemt, verzoeken wij u om de aanbiedingsbrief, nota n.a.v. het verslag en de nota van wijziging te ondertekenen.

Beslispunt 2: openbaar maken nota's

Wij adviseren u om akkoord te gaan met het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

→ zie opmerking
- p 2 nota nav. verslag
- p 5 nota v. wijz.g.
- in de brief.

Toelichting

De belangrijkste wijziging betreft de beslistermijn voor aanvragen voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade van aanvragers van kinderopvangtoeslag. U heeft aangegeven deze op maximaal twee maal zes maanden te willen handhaven. Om die reden wordt de voorgestelde verlenging van deze beslistermijnen naar twee maal maximaal twaalf maanden voor aanvragers van kinderopvangtoeslag en ex-partners in het wetsvoorstel bij nota van wijziging (bijlage 2) ingetrokken.

Proces behandeling wetsvoorstel

In de aanbiedingsbrief van het wetsvoorstel is de Tweede Kamer verzocht om spoedige behandeling van het wetsvoorstel. Om de voortgang te behouden geniet het de voorkeur om de bijgevoegde stukken bij voorkeur komende maandag (9 september) aan te bieden aan de Tweede Kamer. De Kamer is dan in de gelegenheid om het wetsvoorstel te behandelen in de procedurevergadering van de vaste commissie voor Financiën op donderdag 12 september. In die

vergadering bepaalt de Tweede Kamer vervolgens op welke manier het wetsvoorstel wordt behandeld.

Nota naar aanleiding van het verslag
De nota naar aanleiding van verslag is aangepast op het handhaven de beslistermijn voor aanvragen voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Daarnaast hebben wij de interne advisering van de ministeries van JenV en BZK inzake de eerder voorgenomen verlenging van bepaalde beslistermijnen ontvangen (bijlage 4). De advisering van Financiën is eerder openbaar gemaakt met de indiening van het wetsvoorstel, maar in bijlage 4 nogmaals toegevoegd, waarbij de onderdelen die gaan over de verlenging van beslistermijnen rood omkaderd zijn. Alle stukken zijn gelakt en worden in antwoord op de vraag van de leden van fractie van het NSC met de nota n.a.v. het verslag verzonden naar de Tweede Kamer.

Inhoud aanbiedingsbrief
In de aanbiedingsbrief bij de nota n.a.v. het verslag (bijlage 3) wordt het verzoek tot spoedige behandeling van het wetsvoorstel herhaald. Ook zijn in de brief de redenen voor het kabinet en de dilemma's daarbij opgenomen om de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade in de nabestaandenregeling (cf. amendement Leijten) te handhaven. Daarnaast wordt in de brief aangegeven waarom het kabinet ervoor kiest om de beslistermijn voor de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade voor de aanvragers van kinderopvangtoeslag en ex-partners te handhaven op zes maanden met de mogelijkheid om die te verlengen met maximaal zes maanden en daarop het ingediende wetsvoorstel aan te passen.

Inhoud nota van wijziging
In de nota van wijziging (bijlage 2) is een aantal wijzigingen van het wetsvoorstel opgenomen. Dit betreft aanpassing van de:

1. brede ondersteuning door gemeenten in verband met de introductie van termijnen;
2. beslistermijn van de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade naar twee maal maximaal zes maanden; en
3. aanvraag- en beslistermijn voor nabestaanden van overleden kinderen (technische aanpassing).

handhaven op te

Onderdelen 1 en 3 waren al opgenomen in de eerder aan u voorgelegde versie van de nota van wijziging. Onderdeel 2 is toegevoegd naar aanleiding van het besluit om de beslistermijn niet aan te passen, maar te handhaven op twee maal maximaal zes maanden.

Ter informatie

Mogelijke uitvoeringsconsequenties UHT handhaven beslistermijn werkelijke schade
Het handhaven van de huidige beslistermijn voor werkelijke schade brengt risico's met zich mee voor de uitvoering. Gelet op de bestaande onzekerheden bestaat het risico dat ondanks alle versnellingsinspanningen de huidige beslistermijnen ontoereikend zijn. Dan blijft de mogelijkheid open van het indienen van een beroep niet tijdig beslissen. Daarmee worden niet alleen dwangsommen verbeurd, het maakt ook inbreuk op de behandelvolgorde. Deze risico's bestaan uit:

De oplossing is niet het verlengen van de beslistermijn. Het herstel duurt te lang.

- De werkvoorraad van circa 3.600 zaken bij CWS, met mogelijk oplopende doorlooptijden en beroepen niet-tijdig beslissen;
- Onzekerheden ten aanzien van de groep ouders die niet voor SGH kiest (mag kiezen) maar in de wachtrij bij CWS blijft. Als de huidige werkvoorraad onvoldoende afneemt komt UHT/CWS ook in de knel met nieuwe nog in te dienen aanvragen;
- Een verwachte piek in aanvragen werkelijke schade als het centraal aanmeldportaal live gaat en de deadline die voor veel mensen geldt voor het aanvragen van compensatie voor aanvullende schade – 31-12-2024 - nadert;
- Een potentieel grote groep mensen die (nog) niet naar SGH kunnen (onder de € 30.000, ex-partners en OG/S). Dat betreft in potentie iets meer dan 20.000 KOT-zaken plus 9.000 ex-partners. Hoeveel van deze mensen verzoeken om het vergoeden van werkelijke schade en hoeveel daarvan zullen kiezen voor CWS is nog niet in te schatten;
- De vraag welke keuze ouders maken als de wachttijden bij de SGH aanzienlijk blijken te zijn, zonder dat ouders in de wachtrij bij SGH de juridische mogelijkheid hebben een beslissing te versnellen. Ouders in de wachtrij bij de SGH kunnen immers niet een beroep niet-tijdig beslissen indienen, ouders in de wachtrij bij de CWS kunnen dat wel.
- Een procesrisico. Op dit moment gunt de rechter UHT bij beroepen niet tijdig beslissen – op het moment dat de geldende beslistermijn van 6+6 maanden is verstreken - een rechterlijke beslistermijnen die soms aanzienlijk langer is dan de standaardtermijn van twee weken die uit de Awb voortvloeit. We hebben er rekening mee te houden dat rechters strakker de hand zullen houden aan de termijn van twee weken gelet op de bewuste keuze van de wetgever om de termijnen niet te verlengen.

De oplossing moet gericht zijn op het sneller afdoen ~~en~~ niet op verlengen termijnen om rechtszaken te voorkomen.

Mogelijke financiële consequenties

Het niet aanpassen van beslistermijnen van de aanvullende compensatie leidt naar verwachting tot een stijging van volume aan te betalen dwangsommen. In de nota naar aanleiding van het verslag is in reactie op een vraag over de financiële impact aangegeven dat het verlengen van de beslistermijn zou hebben geleid tot een besparing van ca. € 1 miljoen en dat dit niet het argument was om beslistermijnen te willen verlengen. Dit is ook het bedrag dat voor dwangsommen CWS is opgenomen in de begroting.

later beslissen leidt ook tot hogere kosten in rente en oplopende (psychische) schade

Vanwege de hierboven geschetste mogelijke uitvoeringsconsequenties is er een risico op een verdere stijging van het volume aan te betalen dwangsommen. Een goede inschatting van het aantal IGS'en en BNTB's en daarmee van de uiteindelijke impact is nu nog niet te maken. Naast deze impact op het volume aan te betalen dwangsommen is er ook impact op de uitvoering en de uitvoeringskosten van de hersteloperatie.

Communicatie

- Met uw woordvoerder wordt bekeken of hier nog extra communicatie voor nodig is.

-> goed idee

Politiek/bestuurlijke context

- In de aanbiedingsbrief van het wetsvoorstel op 19 juni 2024 is de Tweede Kamer verzocht om spoedige behandeling van het wetsvoorstel, met name vanwege het belang van inwerkingtreding van de nabestaandenregeling.
- De Tweede Kamer heeft aan het begin van het zomerreces schriftelijke vragen gesteld over het wetsvoorstel (het verslag). Het kabinet is nu aan zet om die schriftelijke vragen te beantwoorden (de nota naar aanleiding

van het verslag). Tegelijkertijd zal ook een nota van wijziging worden ingediend, waarin o.a. de voorgestelde verlenging van de beslistermijn voor aanvragen voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade van aanvragers van kinderopvangtoeslag en ex-partners wordt aangepast en een aanpassing wordt voorgesteld van de brede ondersteuning door gemeenten in verband met de introductie van termijnen.

- Om de voortgang te behouden geniet het de voorkeur om de bijgevoegde stukken bij voorkeur komende maandag (9 september) aan te bieden aan de Tweede Kamer.
- De Kamer is dan in de gelegenheid om deze stukken die betrekking hebben op het wetsvoorstel te behandelen in de procedurevergadering van de vaste commissie voor Financiën op donderdag 12 september.
- In die vergadering bepaalt de Tweede Kamer vervolgens op welke manier het wetsvoorstel wordt behandeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.